

ABONAMENTUL:

an . . . . . 160 Lei

tr autorități, insti-

țiuni . . . . . 250 Lei

emplarul 3 Lei

ROMÂNUL

ORGAN AL PARTIDULUI NAȚIONAL-ȚĂRANESC ARAD

REDACȚIA
și
ADMINISTRAȚIA
A R A D
Strada V. Alexandri No. 6.

Scandalul dela Inera, „ritmului nou” la prefectură.

Preotul Motorca, din Agriș, arestat.

Ritm nou și totuși „nimic nu-i nou”. Modificarea legii administrative dă loc la afaceri scandaloase. Cum se fac numirile de notari?

D. Dumitrescu, inspectorul general administrativ care fusese regat în primăvara anului acesta, girarea prefecturii Aradului, putut ceti în coloanele ziarului multe cuvinte de laudă la adresa sa. De data asta suntem noi să relatăm un caz al căruia erou este chiar dsa și care, de să întunece bunele noastre firi asupra dsale, ba, chiar să încine simpatiile pe cari le găseam, în scurta sa ședere în județul acestuia.

Județianele arădane au adus la cunoștință că d. Dumitrescu a fost regat zilele trecute să cerceteze activitatea consiliului județean. A venit la Arad și s'a pus la lucru, caută zi și noapte nod papură și vrea să găsească o compromițătoare în sarcina lui consiliu cu care dsa a conștat în Martie și Aprilie a. c. Până aci toate bune. Dsa a delegat să găsească nodul, că este fie că nu. Trebuie să achite. Se face însă, că în ziua 28 Sept. când d. Dumitrescu a răscălit în căutarea buclucașului, părintele Motorca din Agriș, vrea să intre la d. Lazar, prefect, să prezinte al delegatului consiliului județean suduier de prefectură, (nu știe dându-l, știm nici noi ce e). Părintele știa că va trece prin camera unde se afla secretarul prefectului Lazar. Ori aci lucra d. Dumitrescu. Părintele ducea în ea dreaptă o valiză, cu mâna dreaptă deschide ușa și intră, având în cap, în biroul în care se afla d. Dumitrescu, pe care îl cunoaștea. Fără a-i da răgaz, arate ce-l aduse în localul prefecturii, și fără a ține seamă de înfrățirea părintelui Motorca, de înfrățire nu lasă nici o înfrățire să sf. sa este slujbaş al lui, d. Dumitrescu îl poartă afară scurt și hotărât: „Ieși”. Părintele în buna credință în dsale îi sună invitarea nemuritoare, își scoate pălăria și se aruncă spre unicul domn pe care îl vede în încăperea. Dar d. Dumitrescu repetă îndesat: „Ieși”. Părintele netăgăduitei fapte, părintele Motorca rostește: „Pardon, domnule. Eu sunt Motorca, preot ortodox-român din Agriș.” Replica d. Dumitrescu a fost stereotipă: „Afară”. Și atunci părintele: „Ieși”. Și atunci părintele: „Ieși”. Și atunci părintele: „Ieși”. Dar, cine ești Dta, domnule? Cu ce drept mă dai, pe afară?

De aci tonul s'a urcat. Părintele nu se lasă, inspectorul se simte acasă. Strigăte și injurii se aruncă în aer. Servitorii o rădesc, nu vor să asiste. Cei doi beligeranți își desgropă mamele.

În sfârșit d. Dumitrescu se adresează parchetului, parchetul trimite poliția și părintele Motorca, preot ortodox-român din Agriș este arestat în prefectura județului, și reținut până seara când, la intervenția ginerului său d. Popescu-Păușești, este eliberat.

Pe d. Dumitrescu îl știam un om fin, delicat, și, acum trebuie să înregistrăm această faptă a dsale. Nu ne putem dumiri. Sau poate ardeleano-fobia dlui Iorga să fi decretat Ardealul de colonie, unde totul este îngăduit, sau în cazul dlui Dumitrescu, totul, până și cele mai grosolane ieșiri, sunt obligatorii? Așa se proceda de către germanii în Kamerun, colonia lor din Africa. Bine, dar noi suntem în Ardeal, în Europa. A, d. Păușești, care este de origine din v. regat a avut ocazia să se convingă, prin pățania propriului său socru, că totuși este oarecare deosebire între tratamentul l ce se aplică regătanului pe de o parte și ardeleanului pe de altă parte.

Ș'acum o singură întrebare: „De ce nu i s'a înmplat unui preot, așa ceva până acum în Ardeal?”

Am vrea să știm.

Mușat.

Guvernul dlor Iorga-Argetoianu, zis și guvernul uniunii naționale, în dorința sa de a pune un „nou ritm” în viața țării românești și, probabil, pentru a se face util în cârmuirea și gospodăria statului, a procedat, din primul moment, la suspendarea și modificarea legilor, cari, deși votate de corpurile, de legiuire constituite în nota constituției, nu i-au convenit. Astfel a fost modificată legea administrativă.

Potrivit dispozițiilor acestei legi introduse prin modificare notarii comunali vor fi numiți de forurile ministerului de interne în urma propunerii făcute de prefectul județului.

Cum se fac numirile ne arată jurnalele ce se alarmează, așa zicând, din toate colțurile țării și, mai bine ca orice, propriile noastre experiențe, de aci din județ.

Ziarul „Universul”, din capitală, care stă aproape de d. Argetoianu, ministrul de interne, aduce, în numărul din 13 Sept., grave acuzații la adresa dlui Iulian Peter, inspector general administrativ, delegat cu girarea directoratului VII din Timișoara, în legătură cu numirile de notari.

Tot astfel ziarul „Patia” din Cluj, publică o corespondență din Timișoara, care relatează un conflict, ivit între d. Iulian Peter și d. Fulgenciu, prefectul de județ.

Acest conflict s'ar fi ivit, din cauza numirilor și transferărilor de notari, făcute de către primul,

care s'ar fi lăsat influențat de intermediari. Destăinuirile făcute de notar îl prezintă pe d. I. Peter ca pe unul care ar fi făcut, din articolul legii administrative liberale, care îi conferă dreptul de a numi și transfera notari, un abondent izvor de câștig.

D. Iulian Peter, desminte însă tot ce i se trece în debit, prin coloanele „Universului” din 15. Sept.

Ziarele citate, îndeosebi „Universul”, spun că numirile notariilor și transferările lor s'au făcut numai pentru însemnate sume de bani. Aceste sume variază între zeci și sute de mii.

Dacă desmintirile dlui Iulian Peter ne conving despre nevinovăția dsale, lucrurile ce se petrec în județul nostru, ne îndeamnă, totuși, să medităm, și să-i atragem atențiunea dsale, care este șeful administrativ și aci, asupra lor, pentru ca stăvilindu-le repri-mându-le să avem cu atât mai mult certitudinea faptului că dsa nu cunoaște afacerile scandaloase ce s'au făcut.

După ce s'au terminat numirile și transferările în Timiș și Caraș, comisiunea de numiri a început lucrările la noi, în Arad. Și aci, ca și în celelalte județe, ale directoratului, surprizele n'au lipsit.

Devreme ce pe timpul național-tărăniștilor la fiecare numire de notar se lua în considerare vârsta, vechimea și sarcinile familiare ale candidaților, acum, în eră „ritmului nou”, aceste conde-

rente au fost cu desăvârșire neglijate. Copii tineri, cari au terminat cursurile de notari abea prin anii 1929 și 1930, necăsătorii, și fără practica necesară, notari suspendați disciplinar, au fost numiți înaintea celor vechi, a celor vârstnici, căsătorii și cu copii.

Se mai zice că ar fi în județ nu oarecare domn, se pare, avocat, din provincie care se ofere singur, pentru sume ce trec de 30 mii lei, să intervină pentru postulanti. Cine poate da, cine nu poate aștepta paștele cailor.

Iată cum „ritmul nou” recurge la mijloace cunoscute nouă de pe vremea când aceste afaceri erau patronate de oamenii regimului liberal.

Dacă d. Iulian Peter, vacanciera și sancționarea noi vom rămâne complet convinși despre nevinovăția dsale. Am vrea să o vedem aceasta și pentru dsa, dar, mai mult, pentru cauza dreptății pe care o servim.

A

LUMEA BUNĂ DIN ARAD SE
TURDE ȘI LE BARBIENEȘTE

la frizeria

Bodrogeanu
Arad, str. Horia

Câteva ore de studiu la Muzeul Palatului Cultural „Maternitatea” sculptorului Gheorghe Groza.

de TEODOR T. TIUCRA

Expoziția permanentă a Palatului Cultural este foarte remarcabilă din anumite puncte de vedere. În colecția de picturi vedem reuniți de o parte pe cei mai distinși reprezentanți ai artei românești în frunte cu Aman și Grigorescu, iar pe de altă, pe cei mai eminenți pictori străini, ca Munkácsy, Festey sau Bihari. În ce privește sculpturile de și ru atât de numeroase, vom avea totuși de remarcat, calități foarte interesante și serioase. A-și vrea mult să le examinez pe toate în rând și să dau pentru fiecare din ele câteva cuvinte, însă lipsa de spațiu mă face să mă opresc la cele mai de seamă, între care voi pune întâiu nu cu puțină

siguranță, impresionanta „Maternitate” executată de regretatul și distinsul sculptor român Gh. Groza, a cărui moarte prematură a lăsat de bună seamă, un mare gol în istoria artistică a Ardealului.

Viața lui, o veșnică muncă și luptă, l-a făcut să cunoască oamenii și mai mult decât să-și creieze admiratori, și a creiat o operă, o operă tare care va apăra întodeauna numele său, o operă, unde el a pus toată pasiunea sa și toată emoția deșteptată în el de consultațiunea veșnică a naturii. Voiu trece însă peste detaliile și greutatea începuturilor acestui om de talent, căci nu vreau să vorbesc decât de calitățile sale artis-

tice și să relev ceace ne arată operele lui.

Intrând în a doua sală a Muzeului, compoziția sa este așezată imediat la dreapta în colț, meritând poate mai bine locul lucrării cu același titlu a dlui Romul Ladea. Printr'o inteligență adaptivă de mijloace și cu un viguros realism, sculptorul Groza a știut să modeleze bine și în planuri largi, frumosul grup ce intitulă „Maternitate” și care cuprinde o mamă cu doi copii ai săi alături de ea. Surâsul mamei, moliciunea gestului cu care atinge micile ființe și băgarea de seamă cu care apropie de ea copilașii culcați pe genunchii ei, sunt de o delicateță minunată; cutele suple ale rochiei sale păstrează sensul formei și armonia dulce a ansamblului, ce confirmă dela prima vedere expresia justă și mișcătoare a unui motiv familiar, care ne

frapează prin intensitatea caracterului, prin farmecul și delicatețea executării lui.

Prin aranjamentul original a figurilor și suplețea modelatului acest bronz nervos și precis, rezumă bine tot ce este mai scump în viața noastră, iubirea de mamă. Natura este foarte bine simțită în corpul femeii și prin trăsăturile ei respiră dragostea și speranța unei mame îngrijorată de viitorul copiilor săi. Trebuie să știm, că este mai greu de a exprima mișcarea gândirii sub fruntea unei mame tinere, de a reda caracterul intim al unui ansamblu de linii pure și sculpturale, decât de a face să reiasă personalitatea unei figuri, pe încrețiturile căreia timpul și experiența vieții, au lăsat urmele lor. Și totuși, sculptorul Groza a știut să învingă dificultățile inerente acestui subiect, să-l înțeleagă bine și să-l

O casă de sfat „Iuliu Maniu” la București

Duminică dimineața la orele 10 a avut loc inaugurarea casei de sfat, „Iuliu Maniu” organizată de circumscripția 13-a a partidului național-tărănesc din culoarea de Negru, în str. Triumf, nrul 14.

Au luat parte la această inaugurare d. Virgil Madgearu, președintele organizației capitalei, D. D. Tănăsescu, secretar general, Al. R. Protopopescu, președintele culorii de Negru, G. Manea, și peste o mie de cetățeni din cartier.

Cel dintâi a luat cuvântul d. Gh. Manea, inițiatorul casei de sfat. Dsa a arătat că din obolul membrilor partidului s'a achiziționat localul care se inaugurează, pentru a fi pus la dispoziția partidului.

Mulțumește cetățenilor din alte partide cari participă la această manifestare național-tărănistă.

Arată că a dat numele dlui Iuliu Maniu acestei case de sfat, și că un simbol mai bun nu se putea găsi. Asigură partidul că oricând ori va avea nevoie de luptătorii național-tărăniști din cartier, aceștia îl vor servi. D. Manea dă apoi citire următoarelor telegrama care s'a trimis:

DOMNULUI

IULIU MANIU

Bădăcin

Inaugurând Casa de sfat ce Vă poartă numele în semn de omagiu, grațitudine, admirație și devotament, cuvenite luptătorului de totdeauna pentru democrație și drepturile cetățenești, sentimentele noastre se îndreaptă spre D-vstră — speranța și încrederea în această țară, cu întronarea dreptății sociale și a respectului demnității cetățenești.

După d. Manea au luat cuvântul d. Tănăsescu, Constantinescu - Crihan, Al. R. Protopopescu, iar la sfârșit d. Virgil Madgearu, fost ministru, care a făcut o aspră critică actualului regim și proiectelor lui economice și financiare. Despre „bugetul de 25 miliarde” dsa a spus următoarele:

Bugetul? Câte sacrificii n'am cerut și câte reduceri nu am făcut în cele trei bugete întocmite de noi?

Se spune acum că d. Argetoianu s'a angajat să facă anul

acesta un bugat de 25 miliarde. O enormitate. D. Argetoianu va trebui să plece din guvern, căci și-a luat acest angajament pentru cazul că nu va putea să reducă bugetul la 25 miliarde.

Dar la asta se reduce sarcina unui ministru de finanțe? Să-și zică că mai mult de două miliarde nu se poate în casa lunar, și că cheltuiala Statului nu poate fi în consecință mai mare de 24 miliarde anual? Ușoară socoteală. Dar statul poate trăi cu 25 miliarde? Sau se mai pot pune poveri în spinarea funcționarilor și a contribuabililor? Se mai pot oare reduce sub minimul de astăzi cheltuielile de material? Nimeni nu poate susține așa ceva, fără să fie lipsit de seriozitate.

Nu avem încasări bugetare pentru că nici-o dată n'am avut atâta lipsă de diligență și de scrupul. Sunt mulți cari nu plătesc din acei cari pot să plătească.

Când eram ministru de finanțe am găsit într'un an numai în Capitală 50.000 de cetățeni cari se sustrăgeau metodic de la plata impozitelor.

Aparatul de stat este mai slab astăzi ca ori când.

Și apoi cum să se adune sumele necesare pentru traiul statului, când veniturile cetățenilor scad continuu?

Ce-a făcut guvernul în această direcție? Primele de export, din cari s'au plăti 300 milioane lei exportatorilor, în timp ce plugarul vindea tot mai în pierdere.

Silegea bună a noastră a fost înlăturată.

Intrunirea a decurs într'o atmosferă de entuziasm indescribibil, iar la ieșirea din sală li s'a făcut frunțașilor o mare manifestație de simpatie.

Alte două zădărnice bătălii confiscate de guvern.

Guvernul lorga lovește din nou în libertatea presei garantată de constituție.

Marți a confiscat în Timișoara ziarul „Déli Hirlap” pentru faptul, că a reproduș un discurs rostit la o întrunire publică de către d. Sever Bocu.

Miercuri s'a confiscat gazeta Săptămânală „Voința Banatului”. După ce au confiscat și oprit ziarul „Vestul” oamenii ritmului nou s'au dat în mod regulat să suprimă și încalce fără scrupule libertatea cuvântului. Oare până când?

exprime cu atâta limpiditate și inteligență.

Copiii culcați pe genunchii mamei, completează și ei o candoare liniștită ce ne impresionează adânc. Prin atitudinea lor simplă, se încadrează într'o atmosferă modestă și ideală, ce se ordonă bine cu aceea a mamei lor, care este puțin înclinată spre ei.

Totul e intim și sincer. Perfecțiunea desemnului său place ochilor; în planurile sale largi și sigure, trece ardoarea sufletului acestui mare artist și caracterul accentuat al ansamblului valorilor sale armonioase, este rezultatul

just al geniului său distins, care a știut să exprime emoțiunile cele mai sensibile și să redeie frumusețea formelor și valorile cele mai fine ale vieții.

Iată deci reunite în același talent profund, atâtea etonante diversități și calități distinse. Și totuși modest și bun, cu aceste daruri alese care nu aparțin decât adevăraților artiști, sculptorul Gheorghe Groza trece aproape neobservat, căci mulți care ar putea să studieze cu grijă operele lui, par a fi morți și privesc vag cu ochii or vizi.

Miniștrii francezi la Berlin.

D. Laval și Briand după o vizită de două zile, făcută Germaniei au părăsit Berlinul. Cei doi miniștrii francezi au sosit la gară însoțiți de d. Curtius, în societatea căruia au așteptat pe d. Brüning care a venit să-și ia rămas bun.

După o scurtă convorbire care a avut loc în salonul de recepție al gării, d. Laval a primit pe reprezentanții presei cărora le-a declarat că părăsește Berlinul complet satisfăcut de rezultatul vizitei. Interviurile pe cari le-a avut cu bărbații de stat ai Germaniei înseamnă o nouă și importantă piatră de hotar a prieteniei franco-germane, a spus primul ministru francez.

În legătură cu vizita miniștrilor francezi la Berlin, s'a dat următorul comunicat:

„Reprezentanții celor două guverne au recunoscut că trebuie să caute toate posibilitățile pentru o colaborare cât mai strânsă între cele două guverne și cele două țări.

„Ei sunt de părere că criza economică de care suferă întreaga lume îi angajează să găsească o soluție, în special în domeniul economic, îndreptându-și toate eforturile pentru a micșora suferințele popoarelor.

„Reprezentanții Franței și Germaniei, socotesc că este necesar să creeze un organ a cărui sferă de activitate ar fi o garanție că s'ar ajunge la rezultate eficace. În consecință, au convenit să creeze o comisiune franco-germană mixtă, care să cuprindă

pe cât posibil reprezentanți ai principalelor ramuri economice. Conducerea lucrărilor acestei comisiuni, o vor avea cele două guverne.

În afară de aceasta, se va crea un secretariat general permanent comun.

„Comisiunea va ține ședințele sale după nevoie, când în Germania. El va începe lucrările cât de curând. Va fi însărcinată cu găsirea soluțiilor problemelor interesând cele două țări, fără a pierde însă din vedere nevoile și interesele celorlalte națiuni.

„Cele două guverne țin să sublinieze că activitatea lor comună, nu este îndreptată contra altor state, și că în nici un caz ele nu au intenția să soluționeze problemele naționale prin taxe vamele prohibitive.

„Guvernele Franței și Germaniei vor invita după necesitate și alte state să coopereze cu ele.

„Cele două guverne sunt convinse că prin deciziunea luată, pun bazele unei noi dezvoltări, ale cărei consecințe vor avea urmări bune pentru toată lumea”.

OPRIȚI-VĂ!
LA MAGAZINUL

„CHIC”
ARAD. Blv. Reg. Maria.
Pălării de bărbați, rufării etc.
PREȚURI EFTINE.

BĂRBAȚI! Pentru sezonul de baluri
aprovizionati-Vă cu guler, mănăș, cravate, cămăși de mătase, pălării
ultima modă, etc. DE LA PRAVACIA
MEISC și ADLER
ARAD. Pe corso. Blv. Reg. Maria
PREȚURI FOARTE CONVENABILE!

Desființarea săptămânii de 5 zile în Rusia

Riga — În fața desăvârșitului faliment al planului agricol, comisariatul agriculturii al sovietelor a luat diferitele măsuri ca să îmbuneze pe țărani, a căror împotrivire pasivă în gospodăriile colective și în fermele statului a pricinuit nu puține preocupări autorităților. Una din aceste măsuri este adoptarea săptămânii întregi pe terenurile statului. Fixând ziua de Duminică drept

și gura zi comună zi de repaos, Comisariatul a ordonat cu severitate părăsirea săptămânii de 5 zile în toate acele ferme ale statului, unde fusese introdusă și a oprit munca tractoarelor și altor mașini în ziua de odihnă. Săptămâna de 5 zile nu făcuse de altminteri progrese reale în aceste ferme.

Citiți și răspândiți
„Românul”

! Vizitați magazinul de mantale !
! paltoane haine de toamnă și iarnă !
Szántó & Komlos
PREȚURI EFTINE! ARAD. Edificiul teatrului com.

* Coloana bunului creștin

Bucuria Domnului

Tot des se spune, că nu pentru școală, ci pentru viață, — nu pentru învățători, ci pentru noi învățători, dacă înveți sau nu, vei vedea urmările. Noi, părinți și copii, știm că aceasta e o „făcătoare”. Știm, pentru că am văzut mahnirea și durerea învățătorilor, când vreun copil aleneș și am văzut cum le sâmbura de bucurie, când copiii silitor. Nici nu se poate altă învățătorii implinesc o chemare a lui Dumnezeu. În sufletul lor flacăra din focul Dumnezeului Spunea un tinăr: Mi-aduc aminte de bucuria ce strălucia în ochii învățătorului meu, când răspundea bine. Și eu mă bucuram de răspunsul meu, dar mi se părea tot mai mult mă bucuram de bucuria lui. De dragul bucuriei lui m'am făcut cel mai bun din școală și ar fi greu să spun dacă bucuria lui se vărsa în inima mea, sau că eu intram în sufletul în duhovniceasca lui bucurie; una însă știu, că nimic în lume n'ar fi fost și nu este mai de preț decât o astfel de bucurie. Așa este și intrarea în bucuria Domnului. E necuprinsă de marea omenească, ar trebui să găsești în limbi îngerești, șa să poți spune, dar e cu puțința să simțim și aci pe pământ. Simțim ai liniște, pace, seninătate, bucurie, fericire după munca implinită și în vremea unei munci insuflete? Simțit-ai, că toate acestea nu dela lucruri moarte, nu de om, ci numai dela Domnul pot să vie? Dacă însă nu ți s'a nimerit să simți bucuria aceasta înseamnă că singur tu ai depărtat-o dela tine; înseamnă că lucrul tău se face de mântuială; înseamnă că lucrezi cu zădărnici și nu cauți decât să vezi soare asfințind.

Așa precum învață elevul de dragul bucuriei învățătorului trebuie să lucrăm totdeauna, fie la noi acasă, fie la altul, de dragul și de dorul bucuriei lui Dumnezeu. Să fim pătrunși de gândul de conștiință, că pentru Dumnezeu muncim. Domnul a făcut pământul și toate cele ce pe pământ, iar eu și tu ne facem împreună lucrători cu Dumnezeu când sădăm un trandafir, când altoim un pom, când sămănim holdă, sau săpăm un canal și îndreptăm un drum, sau punem în mișcare o mașină. Se pot face aceste și numai de mântuială cu ziua, dar atunci n'au nici preț nici pentru noi, nici pentru alții. Tot lucrul ce-l facem, să-l facem cu gândul acesta: 1, muncim pentru o veșnicie întreagă și nu pentru o singură zi, 2, că banul ce-l câștigăm e numai pentru cele trupești, iar adevărata plată este bucuria muncii însuflete și 3, că bucuria ce-o simți muncind e bucuria Domnului, de dragul căreia muncești în care numai bucurându-te de muncă-ți vei putea să intri.

Pr. Florea Codreanu

**Intrați în
bufetul** **KORANYI** **Arad, Str.**
Lângă CINEMA SELECT **Românului**

Săptămâna

ABONAMENTUL.

anual . . . . . 160 Lei
Pentru autorități, în-
treprinderi și institu-
țiuni anual . . . . . 250 Lei.
Publicațiuni, și alte inserații
oficiale, cuvântul 2 Lei. Publi-
cații și inserații mai mici de
25 cuvinte, taxă fixă 50 Lei.
Reclame, pe cm. patrat 3 Lei.

CALENDARUL ORT.

Octombrie 31 zile

- 5 — Luni
- 6 — Marți
- 7 — Mercuri
- 8 — Joi
- 9 — Vineri
- 10 — Sâmbătă
- 11 — Duminică.

M. S. Regele a semnat decretul de prorogare a sesiunii parlamentare și deci parlamentul nu se va deschide, decât la 15 Noembrie.

D. G. G. Mironescu, fost președinte de Consiliu, venind din străinătate, a fost primit în audiența Suveranului despre impresiile cuse în streinătate.

Duminică s'a sfințit casa culturală din Șega. Sfințirea a fost celebrată de către P. S. S. Gr. Comșa, Episcop. Locuitorii acestui suburbii au intrat în posesiunea unei frumoase zidiri, provăzută cu săli încăpătoare și bibliotecă, cari vor sta la dispoziția lor.

După cât suntem informați, d. Hamangiu, ministrul justiției lucrează la întocmirea unui proiect pentru modificarea legii falimentului, precum și reformarea legii presei.

La 18 Octombrie va avea loc la Arad un congres al învățătorilor din acest ținut.

Din partea convocatorilor se dau asigurări că va veni cu această ocazie la Arad și d. prim-

ministru și ministru al instrucțiunii N. Iorga și va ținea în cadrele conferințelor ziarului „Gazeta Invățătorilor” o conferință la Palatul Cultural.

Seria aceasta de conferințe s'a început Duminică cu conferința Dlui Mihail Negru. Va fi urmată de o conferință Dl. O Goga, cu ocazia căreia se va face sărbătorirea Dlui Vasile Goldiș. Pe data acestei sărbători a fost anunțată și apariția unei gazete averescane săptămânale.

Unelte agricole,

cumpărați-le dela

FIRMA

**FRĂȚII
BURZA**

ARAD, Biv. Reg. Ferdinand

Un congres al debitanților de tutun. Uniunea debitanților de tutun a hotărât ținerea unui congres, la care să participe delegați ai reprezentanților din întreaga țară. Congresul se va ține la Cluj, în ziua de 25 Octombrie.

— Adâncimea Mării Negre. Observatorul Maritim din Sevastopol a terminat zilele acestei lucrări materialului obținut de expediția din Iunie Iulie c. care a făcut explorări pentru stabilirea adâncimii Mării Negre. Expediția a stabilit că cea mai mare adâncime a Mării Negre (între Crimeia și Anatolia) ajunge la 2242 metri. În prezent Observatorul lucrează la harta curentelor Mării, care va avea o mare importanță pentru navigatori.

S'a reaprins sonda dela Moreni. În cursul nopții de Marți s'a aprins din nou. Tehnicienii au constatat însă, că nu s'au aprins decât gazele concentrate în gura sondei. S'au intrunit numeroși specialiști pentru a distinge posibilitățile de deschidere a gazelor cari s'au aprins,

Ori și cine primește

Pe deplin satisfăcut și ajunge cu siguranță succes bun, dacă acum toamna comandă trebuințele de cepe de zambile, tăiele și alte cepe de flori olandeze, mai departe semințe de legume, flori și economice, trandafiri altoiți în soiuri mondiale, rădăcini de cășune etc, de la firma **ARPAD MÜHLE**, furnizor al curții regale, cultură și comerț de semințe, grădinărie, în **TIMIȘOARA** III/Ar. (Fondat 1875) Prețuri în românește la cerere, gratuit și franco.

SPORT

Ripensia-C.A.A.

Duminică, 27 IX. echipa noastră profesionistă timișoreană s'a deplasat la Arad într'un match pentru premiul „Herbay”, învingând cu aciașă ocaziune în mod strălucit și la mare diferență de 4:0 echipa locală C. A. A.

Matchul dinainte anunțat a suscit un viu interes printre sportivii arădani, cari Duminică datorită jocului de o factură superioară ce au văzut, au plecat mulțumiți.

Din primele minute pe urma atacurilor iuți și des repetate lumea cu simț de adevărat „sportiv” prevedea diferență mare de rezultat.

Combinațiunile frumoase cari se succedau în tot timpul, au făcut pentru profesioniști ușor accesibilă poarta adversă iar inferioritatea tehnică a apărării locale nu a putut înlătura ceiace era fatal inevitabil.

Meritul localnicilor era că s'au menținut destul de demni în prima repriză prin jocul ce reprezenta o pierdere ahea de 1:0 „ață de o „Ripensia” căreia au cedat atâtea „alese” și „reprezentative” Ungare și Jugoslave.

Lupta aprigă jocul select, superior și intervenția atât de energică a înaintării mai ales în a doua repriză — pentru a lămurii o superioritate atât de firească erau ceiace s'a putut vedea Duminică la Ripensia. Prin aciașă s'a achitat deplin de ceiace lumea aștepta dela profesioniști schimbând nivelul spectacolelor sportive peste obișnuit.

Formația: Ripensia. Zombori — Bürger Hoksáry: — Hrehus, Rafinski, Ciolac — Beke Dobay, Wetzter. Schwartz Semler.

C.A.A. Theimler, Covaci, Pfeiler, Szabo B. Mikoczi Marczin, Zsiga Török. Incze Puskas, Columban.

— o —

In atenția districtului de football Arad.

Lipsa de disciplină a societăților „Vulturul” și „Juventus”.

— Cazul arbitrilor Goicea și Adamovici. —

— Sancțiuni severe și imediate! —

De un timp încoace la emulațiunile sportive, se ivesc conflicte de păreri și simpatie, manifestate prin insulte și bătăi dintre cari arbitri și spectatorii se aleg cu partea cea mai grea.

Tabere de „experti în scandaluri” când se apropie momentul oportun încep seriile de provocări la adresa oricui îi este în apropiere și decumva provocat îndrăznește a se apăra „chestiunea” își ia cursul „normal” dorit. De nu e posibil succesul material cel puțin câștigul moral și interesul sportiv astfel înțeles aceste conflicte deveniseră obișnuite.

Începutul campionatelor a deschis seria acestor scandaluri prin societățile „Vulturul” și „Juventus”. Aceste societăți „sportive” au dat dovada unei lipse complete de disciplină și organiza-

În categoria II-a în care numărul concurenților s'a sporit la 11 unități, emulațiunile pentru titlul la capionat se țin în plină putere, dar până azi nu se poate prevedea merituosul pretendent la acesta.

Diferența de puncte — prin care echipele dispun unele de altele — este atât de minimă încât ahea numai prin o justă apreciere a calității jocului prezentat s'ar putea prezice ceva în favoarea unora din competitori.

Despre jocuri de o adevărată clasă neputând fi vorba — cu toatăcă printre concurențe se găsesc și societăți cu vechime cu trecut bine cunoscut și membrii ce nu-și părăsesc societatea — sub acest punct de vedere — al calității — balanța înclină în favoarea noilor grupări cu elemente tinere viguroase pline de dorul a se vedea la un clasament superior bazat pe merite tehnice sportive și de disciplină.

Pe lângă grupările „Voința” „Înțelegerea” cari au pretenție la cat I. menționăm printre noile grupări unitatea „Șoimii” „Vulturul”, „Juventus” Titanus dintre cari cu o serioasă energie se relevă „Șoimii” drept expresiune a noilor aspirațiuni.

Viociunea, energia depusă în joc cu atâtea grijă face ca matchurile să se desfășoare în pulsul cald al adevăratei tinereti, care atât sub raport practic desvoltă fizicul cât și sub raport spectaculos place ochiului sportiv curcărind noi aderenți în aciașă ramură.

Sub acest aspect privite manifestățiunile sportive sperăm cu plină încredere în reformarea viitoare a sportului cu balonul rotund, în readucerea lui la adevăratul rost ca mijloc exclusiv de educație fizică, iar societăților cari au acest scop de bază li se poate prevedea un viitor cu dublu succes pe teren higienic și sportiv.

Astfel datorită acestora prevedem mici surprize pentru viitor.

Rezultatele campionatelor categoriei II.

Șoimii-Vulturul 1:0

Deși pe o arenă mlaștinooasă din cauza timpului nefavorabil „Vulturii” chiar în propria lor casă — au trebuit să plăce steagul în fața „Șoimilor” cari atât teritorialmente cât și din punct de vedere al jocului i-au supus. Capacitatea de shoot a Șoimilor a fost redusă din cauza terenului băltoș și scobit din fața porților. Bravurile tehnice ale victoriosilor au fost călduros aplaudate de spectatori.

Și de astădată vedetele Șoimilor era căpitanul Julian și Morcov. S'au remarcat facțiunile Popian Ciupuliga Fleșeriu din înaintare precum apărarea tare susținută prin Julian, Morcov Răsădean. A marcat Ciupuliga.

Arbitrul Goicea corect.

Juventus — Titanus 2:0 (0:0)

După un joc tare lipsit de combinațiuni frumoase și utile Juventus abia în a II repriză supune adversarul. Arbitrul Adamovici și-a făcut datorița.

Hacoah — Banatul 3:1 (0:1)

Chelnerii — Rovine 3:1 (1:1)

Înțelegerea — Voința 2:0 (1:0)

Programul de Duminică

Arena Gloria C.F.R.

Slovan--Gloria

WIEN C.F.R.

Unirea-C. A. A.

Șoimii-Înțelegerea

Victoria-Titanus

Chelnerii-Banatul

Voința-Vulturul

a aplica pedepse împotriva societăților, pedepse grave jucătorilor iar pentru viitor obligarea societății aranjatoare a cere asistența forței publice pentru a asigura liniștea și siguranța personală a spectatorilor, fără de care nici o emulare să nu se poată ține. lipsa acestora se va reintrona „răzburarea socială” pe care desigur fiecare multărat și-o va căuta în parte.

În ce privește cinstea acestor societăți amintite pe urma celor întâmplare, este cunoscută, iar onoarea fiecărui membru pe urma celor întâmplare grav atinse. E bine ca acestea să fie cunoscute atât forurilor superioare cât și cetitorilor pentru a-și forma părerea asupra societăților în chestiune.

Sprijiniți comerțul

și industria din țară